

Unió Europea, euro i bancs: amenaces no creïbles

written by Elisenda Paluzie | 16 de gener de 2017

Aquest article va ser publicat per l'Elisenda Paluzie el 24 de setembre del 2015 en [el seu blog](#). Després de les declaracions del president del Banc de Sabadell, Josep Olliu, en relació a l'amenaça amb la possibilitat que aquest banc traslladi la seva seu a Madrid en cas d'independència, hem cregut convenient reproduir aquest article en format de reportatge en el nostre mitjà.

Aquest diumenge 27 de setembre, per primer cop en la nostra història, podem obtenir una majoria explícitament independentista al Parlament de Catalunya que ens porti en menys de dos anys a la independència de Catalunya.

En aquesta campanya decisiva, el camp del NO, l'unionisme, ha utilitzat exclusivament les amenaces de caràcter econòmic per guanyar vots mitjançant la por. Les amenaces que han utilitzat reben un nom en Teoria de Jocs: són [amenaces no creïbles](#), perquè cas de dur-se a terme el perjudicat seria el que les ha proferit.

Analitzem-les una a una:

1.Sortida de la Unió Europea

En el tractat de Lisboa no hi ha cap article que reguli el cas de la independència d'un territori pertanyent a un Estat membre. Tampoc tenim cap precedent idèntic, tot i que sabem que Grenlàndia, que forma part de Dinamarca, va necessitar tres anys per negociar la seva sortida de la CEE, quan així ho va decidir per referèndum el 1982, I també sabem que la reunificació alemanya, fruit d'un procés d'autodeterminació dels alemanys de l'Est, va trobar un encaix immediat a la Unió Europea, malgrat que l'Alemanya de l'Est per sí sola no

complia amb els requisits d'entrada. Sembla que la UE s'adapta ràpidament a les entrades i dificulta molt les sortides. De fet, el Tractat de Lisboa, incorpora com a novetat un article el 50, que explicita que la sortida d'un Estat membre s'haurà de comunicar i negociar durant dos anys abans de poder-se fer efectiva.

Diversos juristes de primer nivell com Douglas-Scott d'Oxford, Graham Avery, antic cap per a les negociacions d'entrada del Regne Unit a la CEE, i Yves Gounin, ex-cap de gabinet del ministre d'Afers Europeus francès, han analitzat el cas i han conclòs que no es pot tractar a Catalunya com un Estat que no hagués format part de la UE, posant-lo a la cua d'entrada que marca l'article 49 del Tractat. Yves Gounin, actualment membre del Consell d'Estat de la Republica Francesa diu: *"És realista imaginar agents de duanes a la frontera catalana? El sentit comú impedeix assimilar-la a Moldàvia, Montenegro o Turquia en relació al seu dret a (re-)entrar dins la Unió."*

Tots aquests juristes s'inclinen per utilitzar l'article 48, que permet una modificació del Tractat de Lisboa per incloure Catalunya com a Estat membre, establint un període de transició que salvaguardi tots els drets dels ciutadans i de les persones jurídiques.

Més enllà del debat jurídic, hi ha els **arguments econòmics**, basats en l'interès de totes les parts afectades:

- Interferir el mínim possible en les **relacions comercials**. Un exemple molt gràfic: Catalunya va importar d'Alemanya el 2014 mercaderies per import de 12.432 milions d'€. Voldran aquestes empreses alemanyes encarir els seus productes amb barreres que facin que els catalans decidim comprar aquests béns a japonesos o coreans? No té cap sentit.
- A Catalunya hi ha centenars de **multinacionals industrials** instal·lades (com Volkswagen, Nissan, Basf, Bayer, Henkel, Novartis, Nestlé i Danone) els interessos

de les quals la UE voldrà preservar. Fixeu-vos que els seus dirigents no han fet declaracions i no han interferit en el debat polític.

- Catalunya és **contribuent neta** a la UE. El dèficit fiscal amb la UE és de 1.355 milions d'euros anuals. Per cada euro que paguem en impostos que van a la UE, la UE només es gasta a Catalunya 30 cèntims, mentre que per cada euro aportat per una Espanya sense Catalunya, en va rebre un euro i 36 cèntims
- Fora de la UE es pot mantenir el lliure comerç, la lliure circulació de béns i persones, signant tot tipus de **tractats amb la UE** pels quals no cal unanimitat dels estats membres i Espanya no hi té dret a veto. Un exemple és l'EFTA (que inclou Noruega, Suïssa i Islàndia). Un altre és la Unió Duanera de la UE amb Turquia (Turquia comercia lliurement amb la UE, i a més no fixa aranzels amb la resta del món sinó que té duana comuna exterior amb la UE).

Ateses aquestes circumstàncies, i tenint en compte que la UE no tindrà cap interès a que Catalunya esdevingui un altre exemple, com els de Noruega o Suïssa, d'Estats pròspers, que gaudeixen de tots els beneficis del mercat únic, sense els costos de la burocràcia europea, podem afirmar que l'amenaça d'exclusió de la Unió Europea és una amenaça no creïble: l'endemà de la independència, la Unió Europea serà la primera interessada en la continuïtat de Catalunya.

2. Euro i bancs

Com acabem de veure, l'escenari més realista és la continuïtat dins de la UE. Però fins i tot fora de la UE, **la moneda seguirà sent l'euro**. La independència és la possibilitat de tenir una moneda i una política monetària pròpies, però no obliga a tenir-les. La sobirania es pot exercir cedint sobirania, en aquest cas renunciant a una moneda i política monetària pròpies per adoptar-ne la d'un tercer, el Banc Central Europeu.

Si Catalunya es manté dins la Unió Europea, seguirà formant part de la zona euro, i només hauria de crear un banc central propi per cooperar amb el Banc Central Europeu (BCE) en l'execució de la política monetària comuna i en la supervisió del sistema financer. Aquest Banc de Catalunya estaria representat en el Consell de Govern del BCE.

En l'escenari de no-permanència a la Unió Europea, el govern de la Catalunya independent pot adoptar l'euro com a moneda sense ser membre de l'Eurosistema.

Què passa en aquest cas amb el sistema bancari i el seu **accés a la liquiditat** del Banc Central Europeu?

- Els bancs amb seu a Catalunya (bàsicament la Caixa i el Banc de Sabadell) podran tenir accés als crèdits del Banc Central Europeu directament si Catalunya signa un **acord monetari** amb el Banc Central Europeu. Andorra, Monaco, San Marino i el Vaticà són places financeres, dins d'estats que no són membres de la UE i que han signat aquests acords. El més important: per signar un acord monetari la Unió Europea no requereix unanimitat, només majoria. Això vol dir que **Espanya no pot vetar l'acord**. El seu NO no és decisiu.
- Sense acord monetari, els bancs catalans podrien seguir tenint accés al crèdit del Banc Central Europeu via les seves filials o sucursals a Espanya, o altres països de la zona Euro.

I finalment què passa amb les **garanties dels dipòsits**?

El Fons de Garantia de Dipòsits és un fons de caràcter estatal, que es nodreix amb les aportacions dels propis bancs. Amb la independència, els bancs que vulguin operar a Catalunya hauran de constituir un Fons de Garantia de Dipòsits català, que serà regulat per les autoritats monetàries catalanes i que haurà de seguir les normes europees. Els bancs que operen a Catalunya s'han sanejat i recapitalitzat gràcies al rescat

bancari finançat amb els impostos dels ciutadans. Són bancs forts que hauran de reduir la seva aportació al Fons de Garantia de Dipòsits espanyol, atès que els dipòsits catalans ja no estaran regulats pel Banc d'Espanya, i fer les seves corresponents aportacions al Fons de Garantia de Dipòsits Català que serà regulat per les lleis catalanes. Poc a poc, s'anirà avançant cap a la creació d'un Fons de Garantia de Dipòsits Europeu, però avui per avui, la garantia dels dipòsits és de competència dels Estats, i són els propis bancs els que asseguren els dipòsits dels clients fins a 100.000 euros amb les aportacions anuals que fan a un fons comú.

El **comunicat dels bancs**, i la declaració del governador del Banc d'Espanya, mig desmentida uns dies després, són un exemple vergonyant de la poca qualitat de les institucions espanyoles. En el cas del bancs, han generat una incertesa de la qual ells en serien els primers perjudicats. Són amenaces no creïbles. L'endemà de la independència seran els primers que pressionaran per la continuïtat dins la UE i/o per la signatura d'un acord monetari, perquè seran els primers interessats en seguir tenint l'accés més directe possible a la liquiditat del Banc central Europeu, en mantenir la seva clientela a Catalunya i no perdre-la en benefici d'altres bancs, i en no tenir cap perjudici econòmic. En el cas del governador del Banc d'Espanya, les declaracions són intolerables. El governador d'un Banc Central té com a primera missió garantir l'estabilitat financera i ha de ser escrupolosament independent dels poders polítics. Ha creuat tant la ratlla que sis economistes de primer nivell, experts en macroeconomia i política monetària, alguns dels quals, com Ramon Marimon, no són independentistes, han fet un [comunicat conjunt](#) demanant la seva dimissió.

Estem en un escenari d'amenaces no creïbles, però si aquestes aconseguixen el seu efecte (atemorir la població catalana) mai no sabrem que, arribada l'hora, no s'haguessin materialitzat. **El 27 de Setembre voteu sense por, parleu amb**

tothom, tranquil·litzeu als vostres familiars, amics i veïns. Un futur de prosperitat econòmica, cohesió social, llibertat política i qualitat democràtica s'obrirà el 28 de setembre si votem Sí a la independència.